

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

LETNIK XXXIV —
VOLUME XXXIV

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., KANADA, M6G 2T5

MAREC 1983;

— STEV. 3.
Nc 3.

**VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE ŽELITA**
Uredništvo in uprava
Slovenske Države

+ Iz svetega evangelija po Marku. (Mr 16, 1-7) Tisti čas so Marija Magdalena in Marija Jakobova in Saloma kupile dišav, da bi šle mazilit Jezusa. In prvi dan v tednu so prišle h grobu navsezgodaj, ko je sonce vzšlo. Govorile so med seboj: Kdo nam bo odvalil kamen od vhoda v grob? - Ko so se pa tja ozrle, so videle, da je kamen odvaljen; bil je namreč silno velik. In stopile so v grob in zagledale mladeniča, sedečega na desni, ognjenega z belim oblačilom, in so se prestrašile. On jim pa reče: Ne bojte se! Jezusa iščete, Nazarečana, križanega; vstal je, ni ga tukaj. Glejte kraj, kamor so ga bili položili. Toda pojrite, povejte njegovim učencem in Petru, da pojde pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je reklo.

Velikonočni motiv (Maxim Gaspari)

Velikonočni običaj sekanja pirov (Maxim Gaspari)

Pax sovietica

Smo priče poplave najrazličnejših gibanj za mir. Vsebina vseh pa je sumljivo enaka. Amerika naj sprejme "nuklearno" razorožitev, kot jo želi Sovjetska zveza, Kanada pa naj ne proizvaja delov za "cruise" rakete in naj ne dovoli preizkušnje istih na svojem ozemlju. Cisto jasno so napovedali sovjetski teoretički mirovno ofenzivo (spomnimo se tozadnih izjav Stalina in Kruščeva!), tako intenzivno, da bo uspavala zapadni svet. V ta sovjetski voz so na žalost zavestno ali podzavestno vpreženi premnogi zapadni politiki, cerkveni dostojanstveniki, kopica intelektualcev, literatov in predvsem mladina. Javno mnenje že ne zaznamuje več teh strašnih nedoslednosti. Pred kratkim je kanadski ministrski predsednik P.E. Trudeau izjavil, da bo Kanada podpirala v Karibskem morju tudi levičarske vlade. Nihče ga ni spomnil, da je to iz dveh razlogov popolnoma napačno. Prvič: Kanada spada v družbo zapadnih demokracij in kot tako mora pokazati neko vrsto solidarnosti z napori Združenih Ameriških Držav, ki skuša ustaviti prodor sovjetcizacije v zapadna področja. Drugič: kako moreš podpirati vlade, ki so prišle na oblast z silo in ki krvavo zatirajo lastne narode? Vsi smo zainteresirani na miru in blagostanju. To je vsem jasno! Povdarek, da se Sovjeti bore za mir ZDA pa pripravljajo vojno je čista fantazija in demagogija. Za postavitev nekakšne harmonije na tem svetu je potrebno resno in smotorno delo. Kdor se resno bori za mir na naši svetovni obli, mora doprinesti svoj delež pri delu za:

a) pravice vsakega naroda, da uživa bistvene človečanske pravice in pravico do same—odločbe.

b) spoštovanje in svobodo jezika, veroizpovedi, združevanja, pravica do dela ter zakone in običaje narodnih manjšin.

c) prosto izmenjavo idej, novic, potovanja, trgovanja med narodi in pravico do združitve po sili razmer razbitih družin.

d) politični pluralizem izražen v svobodnih in tajnih volitvah.

Kot vsak drug narod smo tudi Slovenci poklicani, da doprinesemo svoj delež k delu za mir. Najučinkovitejše bo to prišlo do izraza pri tem delu, za odpravo težav in krivic na področju osebnih in političnih svoboščin na slovenskem etničnem ozemlju. P.Z.

Testimonial Dinner

In honour of Dr. Joseph M. Kirschbaum's
70th Birthday

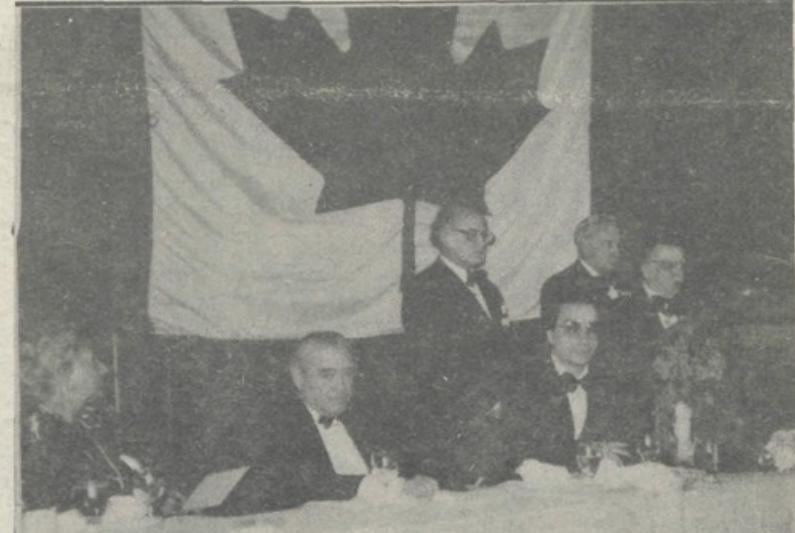
Westin hotel (formerly hotel Toronto)
(corner of Richmond St. W. and University Ave.)
March 19th, 1983

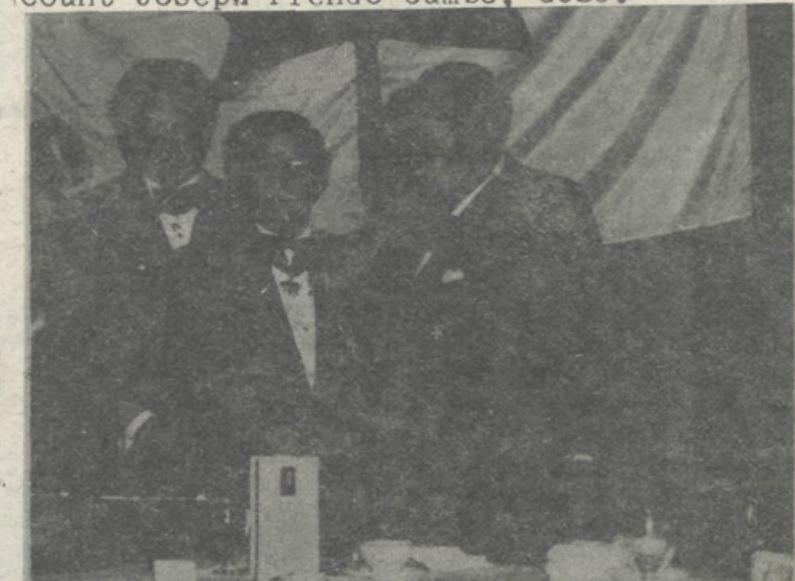
Address of the President of Ethnic Press Association
of Ontario and secretary of the Federation

Mr. Vladimir Mauko

From L.to R.: V.Mauko, Dr.J.M.Kirschbaum,
Hon.J.Yaremjo and E.E.bishop I.Borecky, DL

At Time of the presentation from L.to R.:
Mrs.J.Kirschbaum, V.Mauko, P.Čekuta (M.C.)
and Hon.Dr.S.Hidasz-senator, Dr.G.Korey,
president-Can.School of Management and
Count Joseph Frendo Cumbo, GCSJ.

Presentation of the Cross of Merit of the Sovereign order
of St. John of Jerusalem to Dr. Joseph M. Kirschbaum —
by His Excellency the Prior of Canada OSJ — Count
Joseph Frendo Čumbo, GCSJ, the Chancellor of the Priory
of Canada hon. Senator Dr. Stanley Hidasz, GCSJ and
Ambassador of the Order, Dr. George Korey, GCSJ.

MED SLOVenci

TORONTO

BLACK CREEK PIONEER VILLAGE

A TASTE OF MAPLE

March 19 - April 4, April 9, 10, 16, 17.

SAP ON TAP

Hurray - it's maple syrup time! See the sap in action at the Kortright Centre and Bruce's Mill, from March 12 to April 10.

the Kortright Centre for Conservation

GO FLY A KITE

MARCH 26 - APRIL 3

the metropolitan toronto and region conservation authority
5 shoreham drive - don Mills ontario m3n 1s4 (416) 661-6600

slovenska DRZAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates

\$12.00 per year

\$1.00 single issue

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada

646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRZAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12., za Argentino 750.- pezov, za Brasilijo 180.- kruzeirov, za Anglijo 60.- šilingov, za Avstrijo 160 šilingov, za Avstralijo 10.-avstr. £, za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1800.- frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljencem uredništva in izdajatelja.

Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

MARINE MUSEUM
of Upper Canada

EXHIBITION PLACE, TORONTO

(just west of the Princes' Gates)

FIT-OUT FESTIVAL

Saturday, April 23, 1983

10 a.m. - 4 p.m.

BB TORONTO HISTORICAL BOARD 595-1567

FitFive.

Prav za vas.

"Fitness" (Zmogljivost) v tvoji lastni moči... napravi to, kar rad storиш.

To je Fit Five. Osebna vodila za vežbanja, ki so načrtovana za povspeševanje in vodenje tvojih telesnih moči... in lahko pomaga v izboljšanju izgorevanja vaše energije.

Najboljše je ne glede na to, če preiskušaš tvojo zmogljivost ali ne, ker Fit Five pomaga komurkoli, na vseh različnih stopnjah.

Fit Five. Pridobi si tvoj brezplačni pamflet 1. stopnje, ki ti je na razpolago v večini knjižnic, športnih trgovinah in občinskih razvedrilnih prostorih, ali pa pošljite ta odrezek.

FitFive, Fitness Ontario
Queen's Park, Ontario M7A 2R9

Yes, send me my free FitFive Level 1 pamphlet

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____

POSTAL CODE _____

Ministry of
Tourism and
Recreation

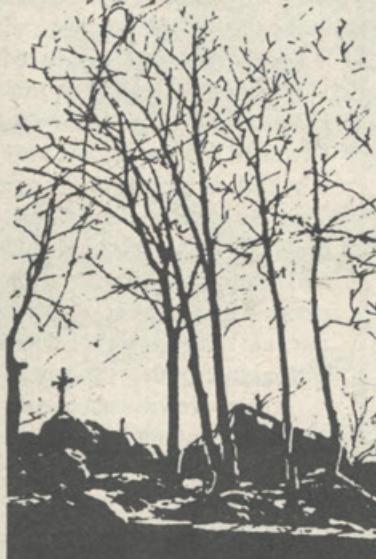
Reuben Baetz
Minister
William Davis,
Premier

DUH VEJE...

KULTURNI MOZAIK

V BESEDI, PESMI IN PLESU

6. MARCA 1983 POPOLDNE

V DVORANI PRI BREZMADEŽNI
in

**SOBOTA 12. MARCA 1983
OB 7. ZVEČER**

V DVORANI PRI M. POMAGAJ

MARINE MUSEUM
of Upper Canada

EXHIBITION PLACE, TORONTO

(just west of the Princes' Gates)

Spored je vseboval :

Uvodne besede

Pevski zbor "Škrjanček", pevovodja g. Drago Ložar

ŽIVLJENJE

Simon Gregorčič: Življenje ni praznik

Oton Župančič: Sv. trije kralji

Mile Klopčič: Mary se predstavi

Fran Milčinski: Poldružni Martin

MLADOST

Fran Gerbič: Pojdem na prejo, solist Blaž Potočnik

France Prešeren: Slovo od mladosti

Marija Kmetova: Mati

Simon Gregorčič: Rabeljsko jezero

Miroslav Vilhar: Moja le bo in

Pavle Kernjak: Mojcej, le vzemi m'ne, solist za obe Blaž Potočnik

Plesna skupina "Nagelj", vodja Ciril Soršak

Kvartet mladenk, vokalno skupino vodi Frančka Žejn

LJUBEZEN

Karel Mauser: Drevesce na cesti

J. W. Goethe: Ifigenija, poslovenil Fran Albreht

France Prešeren: Povodni mož

Tomaž Linhart: Županova Micka, odlomek

Ljudmila Poljanec: Intermezzo

Plesna skupina "Nagelj", vodja Ciril Soršak

Ivan Cankar: Konec, iz cikla: Podobe iz sanj

Kvartet mladenk, vokalno skupino vodi Frančka Žejn

Plesna skupina "Nagelj" vodi g. Soršak Ciril

Mešani pevski zbor "Škrjanček" vodi g. Ložar Drago

Vokalni kvartet mladenk vodi gdč. Žejn Frančka

Klavirska spremjava g. Jože Osana (pri Brezmadežni)

Klavirska spremjava ga. Marjetka Adamičeva (pri M. Pomagaj)

Spremljava na harmoniko Viljem Boštjančič

Kulturni mozaik je zamislil Čekuta Vilko

Dela so recitirali:

žene in dekleta:

Čekuta Mirjam

Dolinar Bety

Resnikova Anica

Škulj Metka

Stražarjeva Anica

Stražar Helena

Žejn Frančka

gospodje:

Čekuta Vilko

Koželj Aleksander

Mesec Roman

Soršak Ciril

Stražar Andrej

Žižek Lojze

VESELO

želi vsem Slovencem

Tone Ambrožič

861 College St. Toronto, Ont. M6H 1A1

Tel.: 531-1223

VESELO

VELIKO NOČ

želi vsem delavcem in znancem

GRADBENO PODJETJE

Jože Kastelic Ltd.

10 KEYWELL COURT, Toronto, Ont. M8Y 1S6

255-2085

Vsem bralcem slovenske države

želi veselo alelujo

POGAČAR REALTY LTD.

Jože in Ema Pogačar

57 Anderson Ave., Toronto, M5P 1H6 — Tel. 489-8331

ANTON BAVDEK

PRVA SLOVENSKA MĘSARIJA V TORONTO
KI LETOS OBHAJA 25. LETNICO SVOJEGA OBSTOJA.

Imamo vedno sveže meso, okusno prekajeno meso in klobase ter tudi krvavice. Imamo na razpolago bučno olje in rogaško slatino. Pri nas tudi lahko kupite nove zmrzvalne skrinje po najugodnejših cenah. Če pripravljate gostije, bankete ali slično, se priporočamo. Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah Vam napolnimo hladilnike.

633 VAUGHAN ROAD (na vogalu Oakwooda) Toronto
Tel.: 654-9123 — 654-9112

ANTON'S AND SON
MEAT MARKET

ŽUPNIJSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA
SLOVENIJA
Vam želi
VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE
doma in po svetu!

618 Manning Ave. Toronto, Ontario M6G 2V9

739 Brown's Line, Toronto, Ontario M8W 3V7

PRI ŽUPNIJI SV. GREGORJA, HAMILTON

*531-8475

*255-1742

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

Občni zbor slovenske hranilnice in posojilnice Janeza Ev. Kreka v Torontu

Kakor vsako leto približno v tem času, tako se je tudi letos 13. februarja napolnila cerkvena dvorana slovenske fare Marije Pomagaj na Manning Avenue. Slovenska hranilnica in posojilnica Janeza Kreka je imela svoj trideseti letni občni zbor, na katerem so odborniki in uprava poročali o delu v preteklem letu.

Iz njihovih poročil smo zvedeli, da je bilo dosti dela s poslovanjem samim in tudi s pripravami za nove usluge (pokojninski sklad, sklad za nakup hiš, ček za potovanja, čekovni računi in druge), ki jih hranilnica in posojilnica deloma že vrši, deloma pa jih bo začela nuditi v kratkem. Moderniziralo se bo tudi poslovanje z uvedbo elektronskega računalnika (komputora), ki bo lahko hitro zračunal statistike in druge zamudne račune, ki so doslej vzeli mnogo časa in truda. Računalnik bo vršil tudi velik del knjiženja.

Iz procil lahko sklepamo, da je zadružna srečno in varno prestala

Kaj pišejo drugi...

...O izdajavskih domobrancih

"Gotovo ste čuli, da so proti okupatorju razne skupine... Z vsemi temi skupinami so pripadniki OF navzkriž... Tukaj je velika tragedija, ker se odigrava bratomor... Takoj prve tedne po vkorakanju Nemcev v Jugoslavijo so razgledani politiki ustanovili Osvobodilno fronto slovenskega naroda, v kateri so združeni bivši sokoli, kulturniki, krščanski socialisti in komunisti. Najbolj organizirani so komunisti. Iz ljubezni do naroda in prepričanja, da edino upor reši mali slovenski narod pred smrtno, so se združili in uprli... Sedaj pa smo nekateri v velikih skrbih, kaj bo, če gre tak bratomor dalje... Kajti začeli bodo tudi na Kranjskem? Ustanavljati domobranske postojanke... slovenski ljudje bodo v tujevi uniformi in službi šli z orožjem proti tistim v gozdu, ki toliko trpijo in se s tako predanostjo bijejo proti zavojevalcu že tretje leto. Ako verujemo, da bodo zavezniki zmagali, kako je mogoče, da se skupina slovenskih ljudi da vpreči v voz okupatorja?" (Valentin Polanšek, Križ s križi. Roman, stran 264–265. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu).

... o farških lumperijah

"Seveda vas mladino še hujšajo. To bi vsi radi, mladino zase imeli. To so se zadirali (si prizadevali, op. pis.) že za časa cesarja. To delajo farji... Vsi hočejo mladino in vsi jo zavajajo v tisto smer, ki koristi edinole njim, ne pa mladini... Same lumperije... Ne bo prej miru, da se vse pobije." (Križ s križi, str. 315–317).

svetovno gospodarsko krizo, ki se je seveda čutila tudi v Kanadi. Zadnji dve leti se je denarni položaj hitro in stalno menjaval, zato sta morala uprava in odbor neprestano posvečati pozornost tem spremembam. Izrečeno je bilo, da bo gospodarska kriza prenehala v teknu tega leta in da se bo položaj zboljšal.

Po pravilih zadruge mora občni zbor odobriti razdelitev dobička. Ta razdelitev se izvrši v obliki večjih ali manjših obresti (dividend). Letošnja vsota za razdelitev je bila \$ 1,004,433.69. Glavni odbor je predlagal različne obrestne mere za posamezna trimesečja, kakor so bile različne tudi pri drugih denarnih ustanovah. Po predlogu odbora znese povprečna mera 13% za leto 1982. To je boljše povrečje, kot pri večini drugih denarnih ustanovah. Te so v začetku plačale malo več interesa, zadnje mesece pa precej manj kot Slovenska hranilnica in posojilnica J.E. Kreka.

Ce upoštevamo gospodarsko in denarno nestabilnost po svetu in v Kanadi, se je Slovenska hranilnica in posojilnica v Torontu v preteklem letu kar dobro odrezala. Človek se kar čudi, kaj zmore vztrajnost in zvestoba svoji lastni ustanovi. V prvih letih so bile postavke v letnih poročilih podane v milijonih dolarjev. Samo nekaj primerov: dobroimetje (assets) preko devet milijonov; posojila dana članom preko šest milijonov; hranilne vloge preko sedem milijonov osemsto tisoč; denarni promet v preteklem letu preko 26 milijonov dolarjev.

Pri volitvah so bili odborniki, katerim je potekla poslovna doba, ponovno izvoljeni. Cestitke za izkazano zaupanje so gotovo na mestu! In to v polni meri.

Po uradnem občnem zboru so se udeleženci še dolgo zadržali v dvorani v prijateljskem pogovoru in ob okusnem okrepčilu.

GLEVELAND

• V pričakovanju zime in posebno snega smo obhajali Božič. Vreme ni izgledalo božično in vsi so se izpraševali, kaj se je zgodilo. Snega in mraza letos nikakor ni bilo in ga še ni. Vstopili smo v novo leto 1983 prav tako v pomladanskem vremenu. Smučarji letos niso prišli na račun razen onih, ki so šli na zapad, kjer imajo dovolj snega in lahko zadoste vsem potrebam zimskega športa.

• Kakor vsako leto je tudi letos bila Pristavska noč v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju prva velika prireditev v novem letu med Slovinci v Clevelandu. V soboto 22. januarja so gostje napolnili dvorano. Bil je prijeten večer v družbi prijateljev in znancev. Večerja je bila odlična in petje "Fantov na vasi" zelo ubrano.

• Kosilo 30. januarja pri Sv. Vidu, ki ga je priredila Misionska zveza, je privabilo ljudi iz

Velika noč pod Triglavom kot se jo spominjam in — danes...

Mogočno je vabil zvon v farni cerkvi svetega Kancijana. Od vseh strani so hiteli farani praznično oblečeni kot se spodobi za veliko noč, praznik Gospodovega vstajenja. Drug drugega so prehitevali, da ne bi prišli prepozno v cerkev k vstajenju in morda celo zamudili. Nasproti se ne spodobi, da bi zamujali, na ta veliki dan pa še prav posebno ne. Pobožno zbrano so se uvrščali v vstajensko procesijo, ki se je že začela pomikati med lepo očiščenimi hišami in dalje proti polju. Vsem poznana velikonočna pesem:

"Jezus naš je vstal od smrti, razveseli se, kristjan!

Smrt in pekel je premagal, vstal iz groba tretji dan; dokazal božjo moč,

je na veliko noč,

aleluja, aleluja, aleluja,

aleluja..."

...je zmagovalno odmevala v sicer še kar nekam hladnem, vendar lepem, sončnem jutru velike nedelje.. Molitev in ubrana pesem je farane praznično zbližala.

Obrazi vseh so bili kljub trpljenju in trdem delu svečano umirjeni, skorajda zamknjeni, polni vere, hvaležnosti in zadovoljstva.

Taka je bila Velika noč v Sloveniji. Vesela, duhovno bogata in rešnično globoko doživeta!

IN DANES?

Tudi danes praznujejo v zasujnjeni domovini pod Triglavom praznik Jezusovega vstajenja, praznik neomajnega upanja na lepšo, človeka vredno slovensko bodočnost. Zaskrbljeni obrazi nemo pričajo, da slovenski narod preživila že desetletja dolge težke čase. Trpeči slovenski narod išče v praznem grobu uteho in moč. Slovenski narod opira svojo neomajno vero v Jezusovo vstajenje; krepi jo z vse vključujočo ljubezni in odpuščanjem in kljub težavam vsebinsko pravilno dojema smisel življenja. Praznik Jezusovega vstajenja mu daje poguma, da ne omaga in neprestano pojasnjuje pomen

trpljenja in žrtvovanja. Globoko ukoreninjena materialistična nagnjenja že usodno oblikujejo slovenski narodni obraz, napačno usmerjajo življenjske poglede, ki se danes prav posebno izražajo v pretirani potrošniški miselnosti, ki že kot rak razjeda slovensko narodno dušo in slovensko zavest. V slovenski veliki noči gre danes za rešitev slovenskega naroda.

Na ta veliki dan Jezusovega vstajenja bomo Slovenci v domovini, zamejstvu in združenih v duhu združeni v živi veri in trdnem upanju, da bomo, po stoletja trajajoči kalvariji na kateri so tisoči umirali mučeniške smrti, izšli iz nje, po njihovi zaslugi in priprošnji in po božjem usmiljenju, izčišeni, duhovno prerojeni in kot taki vredni osebne in narodne svobode, ki pa more biti uresničena in dosegljiva le v svobodni slovenski državi!

Luka Dolenjc

Pogoji za novo posojilo Jugoslaviji

Jugoslavija je pred par tedni prejela prvi obrok 500 milijonov dolarjev posojila od centralnih bank iz petnajstih Zapadnih držav, da ji bo na ta način olajšano odplačevanje tekočega inozemskega dolga in obresti ki naj bi po jugoslovanskih virih znašal okoli 19 milijard dolarjev.

Jugoslavija pričakuje, da ji bo odplačevanje trenutnih obveznosti dalo kredit za posojilo nadaljnih 5 milijard dolarjev.

Da so pa ta denar banke Zapadnih držav odobrite, je morala Jugoslavija, po porocilu Wall Street Journal (16. februarja 1983) pristati na štiri pogoje, ker banke niso bile zadovoljne z finančnim pročilom štirih mednarodnih bančnih ekonomov o dejanskem finančnem stanju Jugoslavije,

katerega so smatrali za "malovainega".

Stiri pogoji so bili:

1. Jugoslavija naj najame računovodsko družbo Peat, Marwick, Mitchell & Co iz New Yorka, da bo ta pregledala računske postavke jugoslovanskega dolga in svoje ugotovitve primerjala z številkami, ki jim jih je predložila jugoslavanska vlada. (Taka zahteva je v mednarodnih finančnih poslovanjih neobičajna in kaže, da so morali mednarodni bankirji imeti posebne razloge za njo!)

2. Banke so zahtevali, da Jugoslavija uradno prizna Mednarodni Koordinacijski Odbor, ki mu stoji na čelu Manufacturers Hanover Trust Co iz New Yorka.

3. Banke zahtevajo, da Jugoslavija povrne vse stroške, legalne, potovalne in druge, ki so v zvezi s pogajanji za to posojilo. Jugoslavija naj nadalje najame in plača svoje lastne odvetnike in pristane na zahtevo, da bo zakon države New York prevladoval pri vseh sporazumih za dolg.

4. Banke zahtevajo, da Jugoslavija imenuje bančno zastopstvo, ki bo sodelovalo pri finančnih pogajanjih.

Poleg teh štirih pogojev se je Jugoslavija moral obvezati tudi, da bo odstranila vse težave, ki bi

ovirale Bank for International Settlements (BIS), t.j. centralna banka za svetovne centralne banke, pri njeni zahtevi, da Jugoslavija položi njene zlate rezerve za poroštvo tega dolga. BIS je pa obljudila, da bo pod temi pogoji preskrbel Jugoslaviji še nadaljnih 500 milijonov dolarjev posojila. Z vsemi temi dogovori, obveznostmi in posojili lahko sedaj Jugoslavija kvalificira še za 554 milijonov kredita pri Mednarodnem

Denarnem Fondu (IFM). Banke bodo Jugoslaviji dale podaljšek roka za odplačevanje letošnjega deleža dolga, ki skupno z obrestmi in z novim posojilom trenutno znaša nad 2 milijardi dolarjev. Koliko bo znašal nov dolg Jugoslavije, po vseh teh nadaljnih posojilih? Zdi se, da bo vzbledo vsaj eno generacijo trdega varčevanja, da bo ta težak dolg poravnala!

Ta dolg je pa tudi razlaga in opomin vsem tistim, ki so verjeli, da je komunistični sistem bil tisti, ki jim je v zadnjih 10 letih zvišal življenjski standard, namesto da bi verjeli, da je le osebna gospodarska in družbena svoboda tista, ki dela življenje vredno življenja.

C.P.
nagrada japonske budistične organizacije Niwano Peace Foundation. Odbor petih oseb, ki so izbrali Camaro, je izjavil: "Nadškof je v petdesetih letih duhovništva branil najrevnejše in najslatotnejše v duhu nauka evangelija in je znatno doprinesel k ostvaritvi miru na svetu s svojimi nenasilnimi aktivnostmi". Nagrada znaša \$87 000, katere bodo zopet deležnireveži.

SLOVENSKA DRŽAVA:
eden najbolj zanimivih slovenskih listov

RAST.

1982-83

8

učencev
Slovenske šole
Marije Pomagaj

Za Božič sem dobil mucko in sem bil vesel. Jaz sem že imel pes in pes hotel videti in hoda pes in mucka prijatelja. Ko sem postavil mucko na telo pred pesko pa pes nikel nrrr! in je macka šla stran v hot. Ko sem šel spati, macka in pes sta se zaigrala igrati. Bila pa prijetljiva. Ko sem se sledil, sem uprašal, "Zakaj ta delaš?" Ker mi mama je rekla kar je. Pusti jih pre mene pes je imel medicin. Poleg tega so mi mladički postali veliki in bila neveča. Auto je povzgil pes. Jaz sem pokal hel tem vel bistega pes je 10 let. Ampak sem imel že 4 peske in 3 macke. Je dobiti ateli vendar sem rekel, "Ne domovil predstojški. Dali smo jih v dan decim ljudem, ki imajo radi živali."

PETER INTIHAR 3.R.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem prijateljem in sorokom

Stanley R. Zupan

Slovenski advokat in notar

Suite 309, 121 Willowdale Ave. Willowdale,
Ont. M2N 6A3
Tel.: 223-4014

VESELO ALELUJO

želi

VSEM PRIJATELJEM
in ZNANCEM

GRADBENO PODJETJE

Kavčič Construction Ltd.

252 Chantenay Dr., Mississauga, Ontario
L5A 1E4 Tel.: 275-3935

VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi

VSEM PRIJATELJEM in ZNANCEM

PLATNAR BROS.
PLUMBING & HEATING LTD.

Metro Licence No. 176

43 ALGIE AVE., TORONTO M8Z 5J9

Tel.: Bus. 255-6144
Res. 255-6019
255-6406

TORONTO

• Vabimo Vas
17. aprila 1983 popoldne
v dvorano Brezmadežne
in
24. aprila 1983 zvečer
v dvorano Marije Pomagaj
na
opereto v treh dejanjih
ANGEL Z AVTOM
opereto je uglasbil Lojze Maj

- Naš urednik g. V. Mauko je bil ponovno (že četrtič) imenovan — by order in council — od premiera G. W. G. Davisa V „Ontario Advisory Council on Multiculturalism and Citizenship“. Imenovanje traja do 31. marca 1984. 40 članov je bilo ponovno imenovanih, 16 pa na novo. Novost sta dva podnacelnika, načelnica pa je še enkrat Dr. Mavis E. Burke 12 Toronto. G. Uredniku naše čestitke k ponovnemu imenovanju in zaupanju!
- „Slovenski Glas“, ki izhaja v Münchenu, je v januarski številki za 1983. ponatisnil iz „Slovenske države“ in „Ameriške domovine“ poročili o 34. Mednarodnem knjižnem sejmu, na katerem so bili tudi prvič, — po zaslugu zavzetnih in Hrvatov, zastopani Slovenci živeči v emigraciji.

• Ena tretjina vseh so bili Slovenci, ki so napolnili razprodano Thomsonovo novo koncertno dvorano ob priliki gostovanja Slovenskega simfonijskega orkestra. Izvrstni kritik Torontoskega dnevnika „Globe and Mail“ je kvalitetno prireditve označil kot zelo dobro. Ceprav kritiku, niti občinstvu niso ugajale 'Slovenske narodne' od Jana Goloba, ki je tudi član orkestra, je bil Cajkovski podan mojstrsko, tako da je občinstvo izsililo na koncu trikratno ponovitev. Na splošno lahko rečemo: v koliko jim je manjkalo finese, so nadomestili z navdušenjem, ki ga je izzareval dirigent Anton Nanut. Prireditve rojakov moramo pohvaliti, ker je tokrat izostalo mešanje politične simbolike z običajnimi nepotrebnimi nagovori. Take prireditve so sprejemljive za vse rojake in bodo vedno dobrodošle.

• Prijatelji šaha: Letošnji turnir za najboljšega šahista med Slovenci bo v lovskem klubu v Alliston 29. maja. Turnir se začne popoldne. Vse informacije dobite po telefonu: 447-4332

Pripadniki koroških Slovencov, gradiščanskih Hrvatov in Madžarov ter dunajskih Čehov so poudarili potrebo po stalnih medsebojnih stikih. Zaradi tega so predlagali v okviru Cerkev v smislu delovanja Nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krake škofije ustavnovitev vseavstrijskega koordinacijskega odbora, v katerem bi bile zastopane vse v Avstriji živeče narodne skupnosti (Koordinationsausschuss österreichischer Volksgruppen).

VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE
želi

ANSAMBEL KARAVAN

KLIČITE ANDREJA PAHULJE TEL. 255-4502

80-13th STREET, TORONTO, ONTARIO M8V 3H6

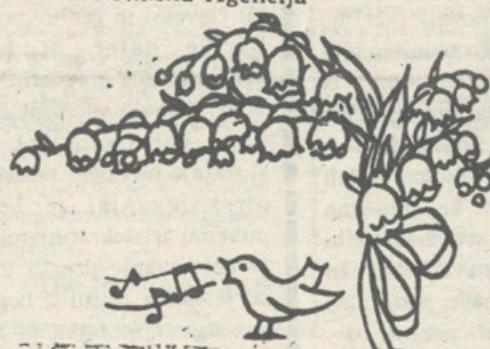
VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE VAM ŽELI

St. Joseph Press

**340. BROWNS LINE
LASTNIK: JOŽE ŠČRBIČ
TEL.: 251-1337**

KOMPAS EXPRESS

Slovenska Potniška Agencija

VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

Peter Urbanc
Dr. Karel Žužek
Tel.: 534-8891

KOMPAS EXPRESS
635A Bloor St. W.
Toronto Ont. M6G 1K8

VESELO ALELUJO

Vam želi

STAVBENO PODJETJE

F - F Construction Co. Ltd.

Lastnik A. FERKUL

183 BETA STREET, TORONTO M8W 4H5

• Tel.: 259-7334

VESELO ALELUJO

želim vsem
dobrotnikom in
prijateljem
Paula Trček

PAPEŽEVA OKROŽNICA O DELU V SLOVENIJI

Slovenski prevod okrožnice papeža Janeza Pavla II o človeškem delu je izšla v Sloveniji kot 13. cerkveni dokument. Poleg kratkega uvoda prinaša knjižica tudi nekoliko skrajšan komentar znanega nemškega jezuita Owsalda von Nell-Breuninga. Nell-Breuning, ki je sodeloval pri pisanju okrožnice Quadragesimo anno, je bil že 1. 1980 star 90 let, pa je še vedno zelo aktiven kot predavatelj. Se pred nedavnim je izdal drugo povečano izdajo knjige SOCIALNI NAUK CERKVE (Soziallehre der Kirche, 1978), ki je komentar uradnih cerkvenih dokumentov, predvsem okrožnic, ki zadevajo družbenega vprašanja. Leta 1980 pa je izšla knjiga PRAVICNOST IN SVOBODA (Gerechtigkeit und Freiheit), v kateri podaje temeljne orise katoliškega družbenega nauka.

Okrožnica o delu je bila tudi predmet letošnjih pastoralnih tečajev v slovenskih škofijah pod temo: DELO OBLIKUJE CLOVEKA. Tečaji so bili v več krajinah in ponekod ponovno (Celje, Maribor, Beltinci; Mirenski Grad; Ljubljana). Udeležilo se jih je 518 oseb.

Iz poročila, ki ga je ne napisal za revijo CERKEV V sedanjem svetu (št. 11–12, 1982) Rafko Lešnik, povzemamo naslednji odstavek:

5. Pomembni poudarki na tečaju. V koprski škofiji so poudarili, da je treba realno utopijo papeške okrožnice uresničevati, da bo počasi prevzela našo zavest in tudi pastoralnim delavcem pomagala bolje vrednotiti lastno delo ter pomagati drugim, da bodo bolj odrešenjsko in veselo opravljali svoje delo. Ker še nimamo pravega pristopa v svet delavca, bi morali ta svet spoznavati. Pod tem vidikom si želijo nove pastoralne psihologije izpod peresa dr. Trstenjaka. Ljudje, ki živijo samo od plače, doživljajo v zaslužku svoj osnovni eksistenčni problem in jih zato ne smemo obsojati. Nove potrebe in naloge moramo osmišljevati na nov način, da se izognemo moraliziranju. Zeleli bi si tudi pastoralni tečaj, ki bi bil posvečen samo delu pastoralnih delavcev. Delali so na tečaju tudi po skupinah.

V mariborski škofiji je delo po skupinah obravnavalo tele teme: Evangelij veselo ozanilo za delavce, kristjan na svojem delovnem mestu, pastoralno delo z delavci, oznanjevanje delavcem. Tečaj bodo poglabljale mesečne rekolekcije po dekanijah, ki jim bo pastoralna služba pripravila poseben program.

V Ljubljani so bile poudarjene tele misli: Človek je božji sodelavec, vendar je treba pri tem paziti na pravi smisel in analogijo te besede. Napor pri delu ni samo kazen za greh, saj delo spada k človeku kot človeku. Delo nas ne sme popolnoma notranje izpolnit, saj moramo ostati svobodni za Boga in za sočloveka.

Delo bo Bog tudi "poplačal". "Herezija dela" je v tem, da zaradi dela zanemarjam druge oblike v žiljenju (zaradi dela postanemo nepotrežljivi itd.). Do "razklanosti" v gledanju na delo

Njegovo ime bo živel stoletja in tako bo njegovo delo

(F. ENGELS)

Pred sto leti, 14. marca 1883 popoldne, je umrl v Londonu Karl Marks. Ceprav so odložili njegov pogreb na soboto, se je udeležilo pogreba samo enajst oseb. Toda že na njegovem grobu se je z Engelsovim govorom začela legenda, ki je napravila iz skoraj pozabljene kritika kapitalističnega reda Mojzesu, ki bo vodil zatirane v nov raj na zemlji. Z vizijo, ki so jo skovali okrog njega, se je marsikje spremenilo obliče zemlje. Pa tudi tam, kjer niso sprevedli t. zv. marksistične teorije v prakso, ni brez velikega vpliva zlasti v družboslovnih vedah Zapada. Francoz Raymond Aron je zapisal 'Marksizem je opij intelektualcev'. Tudi med kristjani jih je mnogo ki bi radi ločili v marksizmu med filozofijo (dialektičnim materializmom) in pojmovanjem družbenih procesov (dialektiko) ter sprejeli drugo medtem ko bi odklonili prvo. Med zgodovinskim in legendarnim Marksom je tolika razlika, da ju v glavnem druži samo še ime. Marks sam se je tega zavedal, saj je izjavil proti koncu svojega življenja 'Jaz nisem marksist'. Robert Payne je zapisal v uvodu v Marksov življenjepis (Marx. New York: Simon and Schuster, 1968):

'...mož, opisan na teh straneh... je bil človeški in ranljiv, preveč ranljiv. Se daleč ni bil vzor komunističnih kreposti. Potikal se je po slavnih pivnicah, špekuliral na borzi, zapeljal svojo služkinjo, bil oče nezakonskega otroka, uganjal je norčije z mladimi aristokratinjami in užival je obiskovanje dragih toplic, kjer se je lahko družil z bogatimi in privilegiranimi. Bakunin ga je obtožil, da je policijski špijon, toda to je bilo še premalo. Marks je spravil v roke britanskega notranjega ministra, šefa policije, dokumente Internationale. Kruto je izrabljaj vse okrog sebe-svojo ženo, svoje otroke, svojo gospodinjo in svoje prijatelje-kar je bilo toliko straš-

Klub temu, da je ostal bolj ali manj zvest svojim temeljnima mislimi, je vendar v marsičem menjal svoje mnenje. Celo glede revolucije, ki bi moral uničiti kapitalizem, je priznal, da bi bilo možno, da bi se v visoko razvitenih kapitalističnih državah izvršil prehod v novo družbo brez revolucije. Tudi glede zadružništva je možno najti pri Marksu izjave, ki si nasprotujejo. Zato tudi ni čudno, da se toliko ljudi in gibanj, ki se ne samo ločijo drugo od drugega, marveč skušajo drugo drugega tudi ideolesko ali celo politično (kjer imajo oblast, tudi nasilno) uničiti, sklicujejo na istega Marksа kot zadnjo avtoriteto.

Marks je bila zgodovina odvijanje neizbežnega procesa in vendar je usmerjal vse svoje delo, da bi spremenil družbo. Ce bi bil dosleden, mu ne bi bilo treba ničesar podvzeti, ker bodo za to poskrbeli zgodovinske sile same.

Ce bi jemal resno svojo trditev, da so ideje samo odraz sistema proizvajalnih sredstev, bi moral smatrati, da je večina njegovega pisanja in govorjenja prazno mahanje po zraku.

Marks je odklanjal delavno razmerje, pa je imel ves čas služkinjo Heleno Demuth (ki je tudi rodila nezakonskega sina). Očitno je niti on niti Engels, ki jo je prevzel po Marksovi smrti, nista preveč dobro plačala, ker je imela ob svoji smrti komaj 95 funtov prihrankov.

Tega sina Friderika Demutha Marks ni priznal. Mnogi so mislili, da je bil njegov oče Engels, toda Engels je pred svojo

smrtjo ponovno izjavil, da je bil Friderick Marksov sin. Po smrti svoje žene je prebil Marks eno noč v isti hiši, kjer je stanoval Friderik. Friderik se ni brigal za Marksove ideje, pač pa je bil aktivnen v angleški Labour Party.

Marks je hotel uničiti kapitalistični sistem, toda on, in še bolj Engels, sta živila od 'brezdelnih dohodkov'.

Klub temu, da je bil Marks židovskega rodu (tudi o tem ni rad govoril), se je enačil z nemškimi interesi ter je zaničeval Slovane. Bil je razočaran, da so bili Rusi prvi, ki so prevedli njegov Kapital. Sele proti koncu svojega življenja, ko so ga obiskovali ruski komunisti v Londonu in mu skušali dopovedati, da mora priti v Rusiji do revolucije brez razvitega kapitalizma, je omilil svoj šovinizem ter se je celo pričel učiti ruščine z namenom, da bi preučil rusko kmetijstvo in videl, ali je mogoče najti kako rešitev za skorajšnjo revolucijo, ne da bi mu bilo treba opustiti svojo shemo. (Krekov Socijalizem ima več strani prevodov Marksovih člankov, v katerih izraža svoje zaničevanje Slovanov in zlasti manjših slovenskih narodov, ki jim odreka pravico do samostojnega obstoja).

Ne bi bilo težko nadaljevati s podobnimi protislovji in nedoslednostmi pri Marksu, toda sto let po njegovi smrti je to samo še zgodovinska zanimivost. Marks, kot je dejansko bil, je predmet preteklosti, toda mit, ki se je izoblikoval okrog njega in gibanja, ki so vzbudila upanje milijonov na boljšo bodočnost, so še vedno stvarnost. Na svoji poti so uničila milijone ljudi v imenu "zgodovinsko neizbežne revolucije" in "brezrazredne družbe", v kateri bo vsakdo prispeval po svojih najboljših močeh in jemal samo, kar potrebuje". Kar je še bolj tragično pa je, da niso nikjer, kjer so prevzela oblast, izpolnila niti sence napovedanih obljud. Ceprav je marksizem z raznimi dodatki (—leninizem; —castroizem, itd.) še vedno uradni nauk, nihče več vanj ne veruje. Marksizem pa je, žal, še vedno v modi v državah, kjer se mu še ni posrečilo priti do oblasti in pokazati svojega pravega obraza. Na žalost niso uspeli poskusiti, da bi nadeli marksizmu malo bolj človeški obraz v sovjetski sferi (Češko-Slovaška, Poljska).

Pri vsem tem ne gre toliko za vprašanje lastništva na proizvajalnih sredstvih kot pa za vprašanje totalne družbe. V pluralistični družbi je moč razdeljena med več organizacijami (gospodarskimi, verskimi, vzgojnimi, itd.) z nalogo države, da skrbi, da nobena ne prestopi svojega upravičenega območja, v totalitarni pa si prilasti ena sama (v emenu "naroda", "države", "delavskega razreda") absolutno oblast nad vsemi področji zasebnega in družbenega življenja, vključno mišljenje in vest.

Na žalost je bilo Marksovo ime in delo pritegnjeno kot opravičilo takega totalitarizma. Bil je

"...človek, ki meče najdaljšo senco na naše stoletje. Bil je velik, kajti ni mogoče zanikati veličine človeku, ki je spremenil klimo celega sveta, toda je to veličina, ki

jo deli s tiri. Nikdar se ni boril na barikadah, nikdar ni vodil armade v bitko, nikdar ni vladal narodu; namesto tega je koval nova orožja tiranije v tišine svoje študijske sobe. Ta čudaški in samovoljen genij je zapustil znamenje na svetu, katerega odstranitev bo trajala morda stoletja." (R. Payne).

Marksova senca je kruto oplazila tudi Slovence. Ker smo majhen narod na križišču evropskega sveta, so izid naše tragedije povzročile bolj zunanje sile kot pa mi sami. Toda na splošno je treba priznati, da mora prevzeti velik del odgovornosti za vse tragične posledice marksizma tudi krščanstvo, ki se ni znašlo po zlomu srednjeveške kulture in je nehalo biti tvorni element novega veka. Kristjani so prepustili kulturno in družbeno ustvarjalnost drugim, ki niso počasi razgiasili samo, da je Bog mrtev, ampak so žrtvovali snovi in zgodovinskih nujnosti tudi človeka. Se v naši dobi so slabo služili in še služijo tisti kristjani, (kot je jasno povedal v okrožnici Divini Redemptoris Pij XI. ali v Kanadi Moses M. Coady), ki se izživljajo v pobijanju vseh oblik marksizma, sami pa ničesar ne podvzamejo, ali vsaj manj kot bi mogli, da bi odpravili zlorabe obstoječega sistema. Človeka nevredne razmere so namreč gorivo, ki razplamti teoretično še takoj nedosledno ali zgrešeno ideologijo v razbesnelo povodenj, če ji uspe prikazati vizijo boljšega življenja. In to je Marksu očitno uspelo.

Rudolf Cuješ

• V Združenih državah narašča število oseb, ki žive sami zase, mnogo hitreje kot pa prebivalstvo na splošno. Stevilo takih oseb je naraslo od 1970 do 1982 od 10.9 milijona na 19.4 milijona, kar pomeni porast za 78%. Razlogov je več: število razporok je visoko, višji življenjski standard, ki omogoča mnogim mladim, da se osamosvoje. V ozadju pa je gotovo tudi večji individualizem. Ljudje hočejo vedno uveljaviti svojo voljo in ne marajo, da bi jih kdo pri tem oviral — ne starši in tudi ne zakonci. Med osebami, ki žive same, je približno tretjina neporočenih. Njih število se je povečalo v tej dobi od 2.8 milijona na skoraj 6 milijonov, kar pa gre v glavnem na račun povečanega števila mladostnikov med prebivalstvom, deloma pa tudi na račun, da se dekletom ne mudi več tako v zakon in jih hoče dosti končati študije ali si celo zagotoviti kariero. Starost oseb, ki se prvič poroča, določena tako, da je polovico mlajših in polovico starejših od te starosti ob poroki, se je dvignila od 1. 1960 za dve leti — od 20.3 na 22.3 za ženske in od 22.8 na 24.8 za moške. Zenske predstavljajo veliko večino oseb, ki žive samo — 61.7%, mnoge med njimi so vdove. Po starosti sta najmanjši skupini osebe stare med 15 in 24 leti ter med 35 in 44 leti (8.7% vsaka). Starostna doba 25—34 let predstavlja 18.4%, 45—64 24.6% in nad 65 let 39.6%. Po zakonskem stanju predstavlja 8.5% skupina oseb, ki so poročne, pa je zakonec odsoten: 19.6% je razporočenih, 31.3% je samskih in 40.6% so vdovci.

N.O.B. in professor Jošt Zabkar

V "Zalivu 1982" mi oporekate nekatere moje misli napisane v "Slovenski Državi" maja 1982.

Primerno bi bilo, da bi uporabil za ta moj odgovor "Zaliv", toda na žalost mi prof. B. Pahor do danes še ni hotel objaviti mojih prispevkov.

Da začnem z Goldonijem, ki ga Vi citirate: Marchese "Fra Voi e me Vi e qualche differenza" (med Vašim in mojim mnenjem je morje razlik).

Vi razlikujete med neko partizansko osvobodilno vojno in revolucijo in greste celo tako daleč, da ste takorekoč edini, ki se ukvarjam z medvojnimi prilikami, ki postavlja trditev, da so bili partizani neodvisni od komunistične partije Slovenije. V tem greste celo preko nekih osamljenih, razočaranih bivših vplivnih članov OF, ki še vedno trdijo, da je bila OF dejanska koalicija političnih strank. Ta Vaša trditev Vam služi za podlago za ustvaritev mita in pravljic, ki jih režim plete okoli revolucije, ki pa ni ~~zdržljiv~~ pred dejstvi, ki dokazujejo drugače. Uporabljam komunistični vir, ker v razpravi je priznanje prizadetega, podprt z dejanskimi dokazi, najbolj prepričljivo.

Kardelj pravi v svojem dopisu CK KPJ in Titu koncem leta 1941:

Kolaboracionizem

Ko je bila nasa dežela zasedena po tujcih, je bilo nujno, da se ekonomsko in kulturno življenje naroda nadaljuje. To je seveda vezano na gotove stike z okupatorjem. Tako sodelovanje je neprjetno, a se ga ne moreš izogniti. V slučaju neredov je narod po mednarodnem in naravnem pravu upravičen ustvariti si lastno obrambo. V Ljubljanski pokrajini je bil od julija 1942 tak primer. Do tega trenutka, ko še nihče ni govoril o kolaboracionistih ali izdajalcih, je že padlo po roki VOS-a in partizanov 1500 ljudi. Clovek se čudi zakaj narod in voditelji niso že mnogo preje organizirali obrambe. Cista fantazija in naivnost je nasvet, ki ga tako radi dajejo, kot generali po že odigrani bitki, da bi SLS in liberalci šli 1941 v ilegalno oboroženo borbo. To bi ustvarilo nevaren položaj, ki bi ga narod plačal z nesprejemljivimi in nepotrebni žrtvami. Zavezniki so pozivali Francoze, Belgijke, Holandčane in Novervežane vse do leta 1944, naj ne začno z borbo proti okupatorju, ker še ni čas zrel in naj se varujejo nepotrebni žrtvami. Za Slovence pa naj bi veljalo: leta 1938 klecniti pred Nemci kot Angleži v Muenchenu, ko pa so Angleži zašli v vojno pa naj bi se Slovenci žrtvali do zadnjega.

Kolaboracionizem Primorcev:

Moje ugotovitve, da so Primorci služili v italijanski vojski vse do septembra 1943 prof. J. Z spreminja samovoljno v neko obtožbo, češ, da so Primorci kolaboracionisti. Potem navaja, kot da podpisani ne bi vedel za vse naše Primorce, kulturne delavce, preproste ljudi in duhovnike, ki so med obema vojnoma tako junaško branili pravice svojega naroda.

"Naša borba se je spremenila v razredno borbo proti buržauziji. OF je v naši oblasti in med partizani so VSI politkomisarji naši (člani KP), VSI komandanti razen enega so naši, VOS, ki je dosegel do 20% moštva je ves KP". Crne bukve stran 19. dokument podpisana po Fricu Novaku, politkomisarju odreja za mobilizacijo, da se vse mobilizirance, ki ne vedo nič o komunizmu ali ki ne kažejo zanimanja zanj LIKVIDIRAJ. Nihče ne zanika borb partizanov z okupatorjem, toda analiza akcij pokaže nekaj dejanskih borb z okupatorjem, da so zadovoljili zaveznike, večinoma pa je šlo za izzivanja, nepomembne sabotaže in umike pred ofenzivami okupatorja. Elementi borbe z okupatorjem so bili prisotni toda bistvo in cilj partizanov sta bila od začetka do konca borba in to krvava in junaška, ako hočete, za zmago revolucije. Premnogi partizani so se pridružili samo radi borbe proti tujcu. Toda po simbolih kot rdeča zvezda, srp in kladivo, po prisegi, po srečanju z politkomisarjem, po predavanjih in po kratkem bojevanju je vsak partizan vedel, da se rad ali nerad bori v glavnem samo za komunistično partijo in njene cilje.

Vpisovali v Kulturbund in Heimatbund in da so Stajerci in Korošči imeli tako—imenovano Wehrmannschaft, ki je v imenu nemškega rajha branila pred partizani slovenske vasi. Vse to je bilo napravljeno pod gotovo silo, iz nekega vidika začasnosti in jim zato nihče ni očital kolaboracionizma ali celo izdajstva. Iz te perspektive pa zato silno čudno zveni, ako v zamejstvu čujemo režimsko struno o kolaboracionizmu domobrancev na Gorenjskem,

Primorskem in Ljubljanski pokrajini. Kar se tiče slovenske zavednosti so premnogi Primorci bili junaki, vendar tudi med njimi so bili številni, ki so se odpovedali slovenstvu in demokraciji. Blizu Trsta je slovenska vas P., kjer veda povedati, da je pred revolucijo štela 90 fašistov, danes pa šteje 300 komunistov. To seveda ne velja samo za Primorsko. Slične primere bi lahko našli na Koroškem in drugod po Sloveniji.

- Za izredno sveto leto v počastitev 1950 letnice Kristusove smrti na križu je mnogo manj priprav kot jih je bilo za prejšnje sveto leto 1975. Tokrat ne nameravajo niti izdati spominske medalje. Priprava so v rokah posebnega centralnega odbora, ki mu predseduje nadškof Mario Schierano, apostolski vikar pri italijanski vojski.

- Kanadski katoličani so darovali za razvoj in mir v postni zbirki 1982 \$ 4 778.536. Ker podpre država preko svoje mednarodne agencije za razvoj (CIDA) zasebne prispevke z enako vsoto, je uporabila Kanadska Katoliška Organizacija za Razvoj in Mir (CCODP) v zadnjem finančnem letu 1981/82 nad 14 milijonov dolarjev, pri čemer so izdatki presegli dohodke za \$ 452 998 — v upanju, da bo primanjkljaj krit z letosnjimi zbirkami. Največji del (35.15%) denarja so porabili za razvoj vasi, 12.65% za poljedelstvo, 11.15% za vzgojo, predvsem vzgojo odraslih in 11.55% za izboljšanje zdravja. Veliko večino podprtih akcij predlagajo domačini preko svojih cerkvenih in drugih organizacij. Pogoj za podporo je, da prispevajo tudi domačini po svojih močeh, ker le tako je upati, da bo pomoč rodila trajne uspehe in ne bo samo nadaljevala njihove odvisnosti od tuje pomoči.

med drugim prvi tajnik "KSKJ Midwest Bowling Association", ki jo je leta 1982 sam pomagal ustanoviti. Življenjepis prinaša mnogo slik njegovih uspehov in dobrih del tudi v številnih drugih organizacijah, kjer je ponovno prejel razna priznanja in odlikovanja. Med slednjimi naj omenimo tudi Slovensko nagrado v Chicagu, ki mu jo je leta 1955 ob odobravanju množice chikaških Slovencev izročil ugledni rojak dr. Ludvik Leskovar. Kot dobrotnik pa je slavljenec navadno ostal anonimen.

Vkljub svojim visokim in častljivim letom je g. Kosmach še vedno delaven, vesel in korajzen — lastnosti, ki so ga odlikovale vse življenje. Ko ga je ponovno zadela kap, je svoji bolničarki naročal: "Ohranite me še nekaj časa pri življenju, ker bi še rad kaj dobrega napravil!" Gospodar življenja ga je uslušal.

Življenjepis Franka Kosmacha

Vsek kulturno zrel narod se veseli uspehov svojih rojakov. Posebno veseli pa smo uspehov tistih rojakov, ki so s svojim življenjem tudi lep in svetel zgled drugim, zlasti še naši mladini. Tak mož je brez dvoma naš slovenski rojak, g. Frank Kosmach, čigar življenjepis je pred kratkim izšel v knjigi FRANK KOSMACH — FROM PAUPER TO PRESIDENT OF ST. PAUL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION.

Slavljenec, ki je ob izidu tega življenjepisa dopolnil 89 let, se je rodil kot sirota 19. novembra 1893 v vasi Selca pri Skofji Loki. leta 1901 je prišel v Ameriko k družini svojega strica Janeza. Ze kot šolarček je zagrabil za vsako delo. Raznašal je mleko in pozneje pivo, čistil čevlje, komaj trinajstleten pa se je že zaposlil v tovarni McCormack's Tractor Works, kjer so šele dve leti pozneje ugotovili, da še ni 16 let star in ga odslovili. Ministriral je tudi Father Plevniku v cerkvi Sv. Stefana v Chicagu, za katero je njegov stric, skupaj s Frankom Kobalom, zastonj opravil večino mizarskih del, mladi Franci pa je vedno pridno pomagal z zbiranjem finančnih sredstev. Marlivi mladenci je pozneje obiskoval Watson's Business College, leta

1913. pa se je zaposlil kot prodajalec in knjigovodja pri majhni farni ustanovi St. Paul Credit Union, ki je takrat delovala v kletnih prostorih župnije Sv. Pavla in je njen celotni kapital znašal komaj \$101 000. Vmes je bil med prvo svetovno vojno ameriški vojak v Franciji, a takoj po povratku se je spet zaril v delo in to majhno in skromno hranilnico in posojilnico spremenil v enega največjih zavodov te vrste nele v Chicagu, ampak v vsej Ameriki. Leta 1945 je postal predsednik zavoda St. Paul Federal, ko je slednji imel tri milijone kapitala. Pod njegovim vodstvom se je premoženje v letu 1968 dvignilo na 275 milijonov dolarjev, danes pa presega en bilijon in pol (ali 1 500 milijonov).

Frank Kosmach pa je vendar vedno ostal skromen, delaven in navdušen za vse dobro. Svoj delovni dan vedno začne v cerkvi, toda vera mu ni bila nikdar maska ali okras — vero je skušal živeti — predvsem še v skrbi za bližnjega in dobrih delih. Ogromno je pomagal na vse strani — študiral sirote, podpiral bolnike, dobrodelje, vzgojo in cerkve, vodil je tudi chikaški odbor za postavitev slovenske kapele v Washingtonu. Udejstvoval se je pri KSKJ, kjer je bil

Življenjepis obsega 40 strani in ga je napisal dr. Edi Gobec, profesor sociologije in antropologije na univerzi v Kentu, Ohio, izdal pa Slovenski ameriški inštitut — Slovenian Research Center of America, Inc., in sicer v 550 izvodih, v glavnem za slavljenčeve sorodnike, sodelavce in številne prijatelje in knjižnice, tako da knjiga žal ni naprodila. Pač pa bo življenjepis spet isšel kot posebno poglavje v dr. Gobčevi zajetni knjigi SLOVENIAN AMERICAN SUCCESS STORIES, ki je zdaj v tisku.

Slavljenec k vsem njegovim uspehom čestita in mu želi še mnogo zdravih in zadovoljnih let tudi naš list. Hvala Vam, g. Kosmach, za vsa Vaša dobra dela! Bog Vas živi še na mnoga leta!

Na stotine jih stoji po naši dragi domovini ...

VESELA ALELVJA

Vrh Jalovca (2643m)
se kopije v soncu ...

CARE

Millions of children desperately need basic food, shelter, schooling and health care. Your help is needed. Send your donation today.

CARE Canada
1312 Bank St., Ottawa
K1S 5H7

François Mitterrand: lokalne volitve so bile nazadovanje za njegovo stranko socialistov.

Z nasmehom na obrazu je pozdravljal nemški ministerski predsednik g. Helmut Kohl po zmagi na zadnjih volitvah, ko je dobil skoraj 50% volinov glasov. — Uspeh je bil dosti boljši, kot so napovedovali različne napovedi.

Družina ruskega carja Nikolaja II., ki so jo pobili za časa komunistične revolucije na koncu prve svetovne vojne.

● PAPEŽ PRIPOROČA UKRAJINSKIM ŠKOFOM EKUMENIZEM

V govoru ukrajinskim škofom, ki so nedavno dva tedna zborovali v Rimu, je papež povečeval zgodovino z Rimom združene ukrajinske Cerkve. Govoreč o današnjem položaju, ko je katoliška Cerkev v Ukrajini od leta 1946 prepovedana in životari v katakombah in živijo milijoni

ukrajinskih katoličanov v diaspori, je rekel papež: "Ta čas za vas in vašo Cerkev — posebno to v domovini — ni lahek." Janez Pavel II. je podčrtal veliko vrednost bizantinske liturgije tudi v katoliški Cerkvi. Posebej je položil ukrajinskim škofom na srce zadevo ekumenizma. „Vaša sveta naloga je, da nadaljuje intenzivno delate za veliko zadevo edinstvi vseh kristjanov.“ Je dejal papež.

Andropov — novi vodja Sovjetske zveze

Ukrainiški škofovi, ki delujejo v zahodni Evropi in v Ameriki, so se v Rimu na sročni ukrajinskih škofov dva tedna ukvarjali s problemi svoje Cerkve v diaspori, pa tudi s položajem v Ukrainski sami. L. 1988 se bo obhajala ti-

Marsikaj celo za milijonarje ni kupljivo:

LJUBEZEN, ki nas objema;
ČAS, ki nam je darovan;
SVOBODA, ki nam da dihati brez utesnjenosti;
POTRPEŽLJIVOST, da pustimo rasti;
MOČ, da prenašamo trpljenje;
TIHOTA, ki daje zoreti ne samo cvetlicam, ampak tudi človeškim srcem. Tako nam v resnici ne preostaja nikakršna izbira med Bogom in denarjem. Kdor hoče resnično živeti, potrebuje sonce pred zlatom.

(Prosto po A. Albrecht)

1953

Vesele velikonočne praznike želi

1983

SLOVENSKA HRANILNICA in POSOJILNICA JANEZA E. KREKA

Daje osebna in hipotečna (mortgage) posojila pod zelo ugodnimi pogoji. Hranilne vloge so visoko obrestovane. Zavarovanje posojil in hranilnih vlog daje obutek varnosti. Članom nudi možnost osebnega čekovnega računa, R.R.S.P., H.O.S.P., Travellers cheques . . .

PREBERI, PREMISLI, POSTANI ČLAN!

Pisarna je odprta: na 646 Euclid Ave., v torek, četrtek in sredo od 10 zj. do 8 zv.
na 731 Browns Line v četrtek in petek od 7 do 9 zvečer.

646 Euclid Ave., Toronto, Tel. 532-4746 731 Browns Line, Toronto, Tel. 252-6527

• Cestna pometalka z dvema doktoratoma. Janice Allen, 34letna inteligentka z dvema doktoratoma v Angliji (Wye,Kent),ki obvlada pet jezikov,ni dobila kljub neštetim prošnjam nobene zaposlitve.Ko je zvedela,da iščejo cestne pometalke,je vložila prošnjo in seveda zamolčala svoje šolanje.Poudarila je,da je velika in močna in da nima nobenega poklica.Dobila je službo in povročila dokaj zadrege,ko se je končno izvedelo,kakšne so njene kvalifikacije.Vendar je niso odpustili.Upajo,da bo zaradi pisana v javnosti dobila kako boljšo ponudbo in bo sama odpovedala službo.

• Kupna moč ameriškega dolarja v dvajsetem stoletju se bliža ničli. Ameriški dolar je v mnogih ozirih zavist narodov in poedincev. Cena mnogih važnih predmetov svetovne trgovine uporablja ameriški dolar kot izraz cene kot n.pr. zlato, srebro in nafta. Nekoliko daljša perspektiva pa kaže, da je padla tudi kupna moč ameriškega dolarja v tem stoletju tako nizko, da je v primeri z letom 1900 danes skoraj brez vrednosti. Izjemno let velike gospodarske krize od 1920 do 1939 mu je stalna inflacija spodjedla kupno moč. V primeru z l. 1900 je padla kupna moč dolarja 1. 1930 na 50 centov, 1. 1960 na 28 centov in 1. 1982 na 9 centov. Ce bi ostala inflacija za preostali del sedanjega stoletja pri 4%, bo vreden dolar v primeri z njegovo kupno močjo ob začetku stoletja samo še 4 cente.

Vesele velikonočne praznike

želi in se priporoča

"LE CAFE"

25 Belair St. Tel. 967-5911
TORONTO
Marta in Bob

VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE

želi

MARKO JAMNIK

Marko
CREATIVE PRODUCTIONS INC.

202 PARKHURST BLVD., TORONTO, ONT. M4G 2G3 (416) 429-1223

VESELO ALELUJO

želi
vsem prijateljem in znancem

José Osana
**CANADIAN ACADEMY OF
MUSICAL SCIENCES AND ARTS**

731 Brown's Line, Toronto M8W 3V7

Tel.: 259-9182 — 255-3550

Vesele velikonočne praznike

želi vsem prijateljem in sorokom

Stanley R. Zupan
Slovenski advokat in notar

Suite 309, 121 Willowdale Ave. Willowdale, Ont.

M2N 6A3

Tel.: 223-4014

ALEXANDER SOLZHENITSYN, has not made a major public speech since his renowned address to Harvard University in 1978. However, on October 23, 1982, he travelled to Taiwan where he delivered a major address, discussing the roles of Red China, Taiwan and the United States of America, in the struggle between free and captive nations. Inexplicably, the speech was totally ignored by the free world press. The following is an English translation.

FOR 33 YEARS, Taiwan, I believe, has attracted, by its specific fate, the attention of many people throughout the world. I myself felt that way long ago. Three score countries have already fallen under the yoke of Communism. Scarcely one of them has been fortunate enough to retain even a tiny patch of its independent national territory, where its state authority could continue to develop despite the disruption, and through comparison show the world the difference between itself and Communist disorganization. In Russia, such a patch of land could have been Wrangel's Crimea. But lacking any external support and abandoned by its unfaithful former allies, it was soon crushed by the Communists. But in China, thanks to a wide Strait, a fragment of the former state became the Republic of China on Taiwan, which, for a third of a century, has proved to the world what heights of development could have been reached if the whole of China had not fallen under the yoke of Communism. Today, the Republic of China on Taiwan differs from the other in its development, its industrial achievements and the well-being of its population, thereby proving how logically the forces of a nation can be guided, if they are not inimical hands.

It would seem that the population of our planet should clearly perceive such an instructive comparison and should have its eyes opened to see how peoples who escape Communism flourish and how those who fall victim to Communist tenets perish by the millions. The history of Communist destructions in the Soviet Union, Poland and Cambodia are now known to all. The history of the millions destroyed in China, Vietnam or North Korea is yet to be revealed in detail, but many signs allow us to judge this history even now.

But NO! It is Free China which has had to endure and suffer from the greatest injustices and ignoble attitudes of other countries. The United Nations, long degraded to an irresponsible side show, disgraced itself by expelling from membership the 17 millions of Free China. The majority of countries on our planet treacherously expelled Taiwan from the U.N., whose delegates, adding insult to injury, whistled, jeered and shouted. The majority of Third World countries behaved like madmen who don't know the price of freedom but are themselves waiting for the kick of the boot.

For centuries the Western World has known very well the price of freedom. But with years passing and well-being achieved, it is less and less prepared to pay for it. The Western people value their state systems but are less and less inclined to defend them with their own bodies. From decade to decade, the West has become increasingly senile and unable to defend itself. The betrayal of one country after another had already begun before the Second World War. Afterward, no scruples were felt in abrogating the whole of Eastern Europe just for the sake of the West's own well-being. How easy it was to betray the Yugoslavian government of Mikolaychik; how easy it was to withdraw support from one's ally, Chiang Kai-shek. And soon we shall witness how one country will betray another for the price of surviving just a little longer. Should it be surprising that the majority of the frightened Western countries are even afraid to sell Taiwan weapons for fear of angering Peking? That's how much their drive and concern for freedom is worth. Meanwhile, threatened Europe should understand Taiwan's position better but is so cowardly that it fails to recognize that the Republic of China and other countries of Asia are themselves endangered.

Just recently, the former premier of Japan

Solzhenitsyn warns Taiwan:

OUR CANADA
FEBRUARY 1, 1983 Page 15

The cost of freedom

declared that the arming of Free China would destabilize the Far East! What more can be said?

They are all obsessed with the search for self-protection and the quest for a stand-in. So there emerged an attractive myth—that there are "bad" and "good" Communisms. And out of such a myth grew the image of Communist China as a good-natured peacemaker! But should that be surprising—when in South Korea, which herself survived a Communist assault, there exists a myth that actually the Soviet Union is not directly hostile to them, not so much an enemy, not like North Korea. The South Koreans have also been doing their utmost to curry favor with Peking. Now they are hesitating about whether to give a defecting Red Chinese aircraft to Free China.

son might not succeed President Reagan.

What, then, does Communist China want from Taiwan? Certainly, it is eager to grab its blossoming economy, to plunder and devour it. After all that has happened in the 20th century, only shortsighted simpletons can trust Peking's promises that it will totally preserve Taiwan's economic and social system, and even the armed forces along with some elements of freedom. But the main issue is not to take away the wealth, to steal the fruits of hard work. The main thing is that the Communist system does not tolerate any deviation in anything, anywhere. Not even the wealth of the island is important. What matters is the deviation from their system. Communist China hates Taiwan's economic and social superiority. For them it

is not permissible that other Chinese should know that there can be a better life without Communism. The Communist ideology does not tolerate any islets of freedom. And so, with all their might, the Communists want to cut off the sale even of defensive arms, to try to weaken the defense capability, to disturb the balance of power in the Straits—and thus to bring closer the day of intrusion into Taiwan.

In order to nurture the apathy of the United States, Red China plays speculatively on the negotiations between Peking and Moscow on matters of China-Soviet rapprochement. Such rapprochement is not make-believe. It is a very realistic perspective. Both

governments have long had common roots, a fact which everybody seems to forget. As far back as 1923, a Soviet agent Gruseberg, alias "Borodin", prepared a Communist coup, and it was he who promoted Mao Tse-tung and Chou En-lai to the highest positions in the party.

All that I'm saying—because of the deadly danger in which Taiwan finds itself—is understood well by many if not yet by all. The threat is understood better here than in South Korea, where the young generation, the students, have quite forgotten the brief horrors of Communist intrusion, so that the present freedom seems to them not enough. But they will remember and revalue their present "non-freedom" when, after a command "hands back", they are driven under armed guards into concentration camps.

It seems to be fashionable in the West to demand from all who stand in the forefront of defense, under machine-gun fire, to demand the widest democracy, and not just simple, but absolute democracy, bordering on total dissoluteness, on state treason, on the right to destroy their own state and country—such freedom as Western countries tolerate. Such is the price the West demands from each menaced country, including Taiwan.

There is another danger stalking Taiwanese. Economic success, living standards and well-being are of a two-fold nature. These are the bright hope of all the

Chinese people. But they also can become a weakness. All prosperous people tend to lose the awareness of danger, and addiction of the good living conditions of today, and consequently lose their will for resistance. I hope and I urge all to avoid such a weakening. Don't permit the youth to become soft and placid, to become slaves to material goods, until finally they will prefer captivity and slavery to the struggle for freedom.

You are 18 millions, about as many as there are Jews in the world, and your problem is of the same dimensions. But the Jewish problem attracts the attention of all states and has become one of the central problems of contemporary times. Comparing this with the uniqueness of your position, I don't perceive why the fate of Taiwan should not command the equal attention of the world.

In your books you write that Taiwan is a "bastion of national recovery". So be it! Not only defense, not only self-preservation should be your goal—but help, but the liberation of your compatriots suffering on the mainland, and first of all, through free and courageous radio broadcasts.

It may seem, since no one comes to mind, that you have no firm, reliable allies, although they might appear in the hour of destruction. But you have the most formidable ally in the world: one billion Chinese people. Their sympathy is your moral and spiritual support. Recently, you had an encouraging signal from your compatriots through the act of defection of a Red Chinese air force pilot. Often I think of still anonymous prisoners of the Chinese Gulags whose true story might not be told until the 21st century.

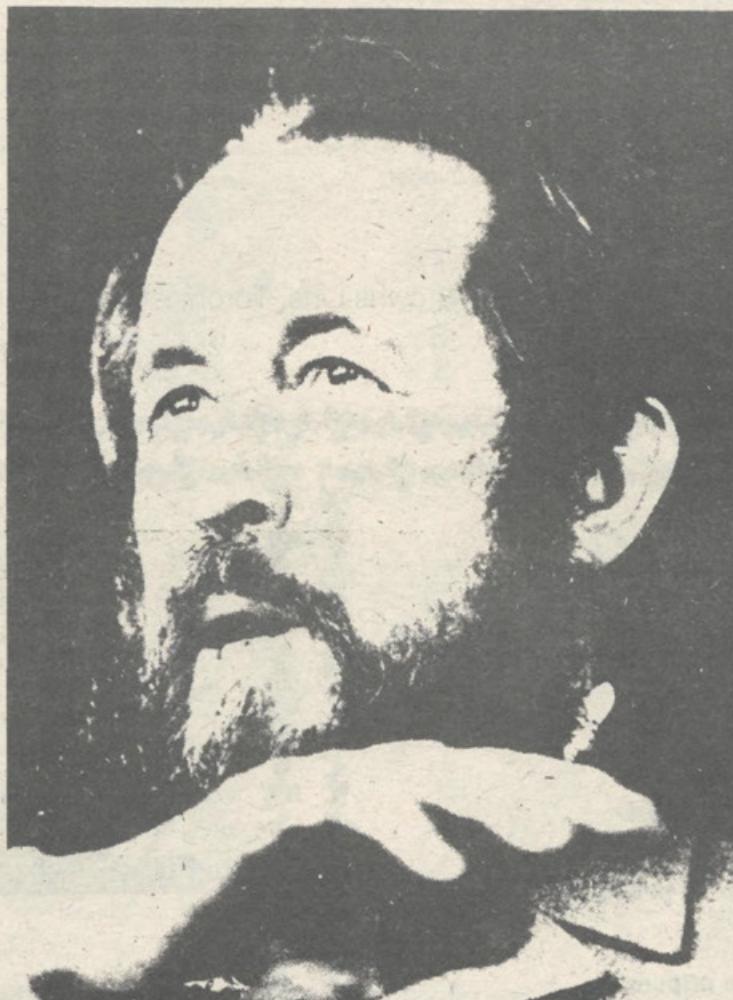
All the oppressed people, including the peoples of the Soviet Union, cannot rely on outside help, only on their own strength. At the best, the whole world would watch indifferently, but possibly with a great deal of relief, if the mad rulers of China and the USSR should unleash war among them. I hope that won't happen. But in any case, let us testify here and now to the mutual amicability and trust between the Chinese and Russian peoples, to the absence of contradictions amongst them; even more, let us hope for a union of our long suffering compatriots against both Communist governments. Whatever might happen between these two self-interested, anti-national governments, let us preserve mutual understanding, mutual compassion and friendship; let's not allow them to blind our eyes and deafen our ears through fruitless national hatred.

We don't know how long the plague of Communist will affect our world. One hundred and thirty-five years ago, who would have told the leaders of the then great empires that the tiny group of utopians—Communists who organized themselves in Europe—would conquer them all with iron and blood, and force to their knees their might and pride? They would not even have smiled at such a prophecy. Such forces could not then be seen anywhere. The strength of the Communists was based on their drive and their cruelty; the weakness of the West was rooted in the absence of the will to fight.

We don't know what whimsical zigzags human history will follow. I have already expressed a supposition that world Communism will outlive both Soviet and Chinese Communist regimes and spread over other countries, many of which are still eager to experience Communism. But in our two countries, Russia and China, national common-sense shall finally prevail!

Both our people have suffered too much, lost too much! They are already moving along the way of liberation and recovery!

—The Cardinal Mindszenty Foundation

No, it is not out of shortsightedness, not out of stupidity, that such myths are believed, but out of despair, out of the loss of spirit.

In a particular relationship to Taiwan is the United States of America. Up to this day, the United States provides the only outside guarantee restraining the Communists from attacking the island. But how difficult it becomes for the United States to remain faithful to Taiwan; how much has already been lost on the way! The Americans have also succumbed to the general world trend to leave the Republic of China to its perils, to abandon it to its fate. America moved to abrogate its diplomatic relations with the R.O.C. For what? For what fault of hers? Only to follow the futile Western dream of gaining an ally in Communist China. America has restricted its connections with Taiwan, curtailed its military support and is denying Taiwan much of what is needed.

What pressures have been exerted upon American presidents, urging surrender of Taiwan! Not all of them could bear the strain. Here we have a former president, just back from a visit to China, where he flattered his hosts by saying that "a strong Communist China is a guarantee for peace" and that America seems to be interested in a strong Red China. Such people in former years have governed the United States and there is no guarantee that another such per-